

GÜÇLÜ KADINLARLA GÜZEL YARINLARA

01 TEMMUZ 2020 - 30 HAZİRAN 2021

**KADIN
DANIŞMA MERKEZİ**

**KAPADOKYA KADIN
DAYANIŞMA DERNEĞİ**

This project is funded by
the European Union.

Bu Proje Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir.

HAKLARA DESTEK
İnsan Hakları Örgütlerini
Destekleme Programı

KADINA YÖNELİK ŞİDDET KİTAPÇIGI

Bu kitapçık, Kapadokya Kadın Dayanışma Derneğinin izni olmadan, kısmen de olsa, fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz.

Nevşehir,

2020-2021

İÇİNDEKİLER

1-	TOPLUMSAL CİNSİYET NEDİR?.....	4
2-	KADINA YÖNELİK ŞİDDET NEDİR?.....	5
1.1-	FİZİKSEL ŞİDDET.....	8
2.2-	CİNSEL ŞİDDET.....	8
2.3-	PSİKOLOJİK ŞİDDET.....	9
2.4-	EKONOMİK ŞİDDET.....	9
2.5-	KADIN TİCARETİ.....	11
2.6-	FLÖRT ŞİDDETİ.....	12
2.7-	DİJİTAL ŞİDDET.....	12
2.8-	MOBBİNG.....	13
2.9-	ISRARLI TAKİP.....	13
3-	KADINA YÖNELİK ŞİDDET DÖNGÜSÜ.....	14
4-	ŞİDDETİN KADINLAR ÜZERİNDE ETKİLERİ.....	14
5-	ŞİDDET UZAKLAŞMA DA YAŞANAN ZORLUKLAR.....	15
6-	KADINA YÖNELİK İNANIŞLAR.....	16
7-	ŞİDDETE MARUZ KALDIĞIMIZDA NELER YAPARIZ...	19
8-	ANAYASA.....	20
9-	ANAYASAL DÜZENLEMELER.....	20
10-	ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	21

GİRİŞ

Bu kitapçık kadına yönelik şiddet ve şiddetin farklı türleri konusunda bir çerçeve çizebilmek amacıyla hazırlandı. Kadına yönelik şiddet, karşımıza birçok farklı biçimde çıkabiliyor. İçinde yaşadığımız ataerkil toplum, şiddeti normalleştirerek bize baskı ve kontrol içeren birçok eylemi kabullenmemizi öğretiyor. Bu nedenle özellikle en yakınımızdaki erkeklerin (Baba, Erkek Kardeş, Eş, Sevgili) davranışlarının şiddet içerdiğini fark etmemiz hiçte kolay olmuyor. Oysa yaşadığımız şeyin şiddet olduğunu fark etmek onunla başa çıkabilmemiz için ilk şarttır. Kitapçığıdaki şiddet türlerinden herhangi biri veya birkaçına maruz kaldığınızda ücretsiz sosyal, hukuki destek için Kapadokya Kadın Dayanışma Derneğine başvurabilirsiniz.

1. Toplumsal Cinsiyet Nedir?

Bireylerin doğuştan sahip olduğu biyolojik, özelliğini cinsiyet olarak tanımlarız. Ancak, oğlan veya kız olarak doğmak toplumda bizlere verilen rolleri, sorumlulukları ve bizden beklenen davranışları farklılaştırır. Erken yaşlardan itibaren kadınların ve erkeklerin nasıl davranması ve davranmaması gerektiğini, bizlere yüklenen rolleri ve sorumlulukları içine doğduğumuz toplumdaki öğrenmeye başlarız. Bu farklılıklar bizlere kadın ve erkek olmayı öğretir. **Toplumsal cinsiyet kavramı**, toplumun kadınlara ve erkeklere yüklediği bu farklı rol, görev ve sorumlulukları ifade eder. **Toplumsal cinsiyet rolleri ise**, toplumda kadına ve erkeğe yüklenen farklı duygu, düşünce ve davranış kalıplarını tarif eder. Toplumların gelişmişlik düzeyiyle birlikte, farklı dinler, farklı kültürler, farklı toplumsal sınıflar ve farklı tarihsel dönemlerde toplumsal cinsiyet rolleri değişebilir. Örneğin kırsal bir toplumda kadınlar için daha geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri egemen iken, kentleşen toplumlarda bu roller farklılık gösterebilir.

Her toplumda var olan toplumsal cinsiyet rollerinin doğuştan geldiği ve bu nedenle değişemez oldukları düşüncesi ise, cinsiyetler arasında bu rollerden doğan eşitsizliklerin sorgulanmadan kabullenilmesine neden olur. Erkek egemen toplum tarafından, kadınlardan toplumdaki ikincil konumlarını karşı çıkmadan kabul etmeleri beklenir. Böylece bir cinsiyetin diğeri üzerinde üstünlük kurmasının, ona baskı ve şiddet uygulamasının önü açılır.

2- Kadına Yönelik Şiddet Nedir?

Kadına yönelik şiddet; bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık biçimi olarak kültürel, ekonomik, coğrafi sınır tanımaksızın tüm dünyada varlığını sürdürmektedir. Kadına yönelik şiddet, kadınların insan haklarından yararlanmalarını ciddi biçimde engellemekte; yaşam, güvenlik, özgürlük, saygınlık, fiziksel ve duygusal sağlık hakkı gibi temel haklarını ihlal etmekte veya pratikte geçersiz kılmaktadır. Engelli kadınlar ve kız çocukları gibi belirli gruplar ise çoğu durumda, gerek kendi evlerinde gerekse dışarıda; şiddet, yaralanma, suistimal, ihmal, ihmalkâr davranış, kötü muamele veya sömürü gibi risklere karşı daha açık durumdadır. Çok boyutlu bir sorun alanı olan kadına yönelik şiddet ve kadına yönelik ev içi şiddet, yalnızca kadınları olumsuz etkilemekle kalmamakta, bir bütün olarak toplumu da olumsuz etkilemektedir. Kadına yönelik şiddeti doğuran etkenler toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde çoklu ve karmaşık bir yapı sergilemektedir. Kültürel faktörler, evlilik içinde çatışma yaşama, ilişkide sorunları çözememe gibi ilişki faktörleri; kadının ekonomik bağımsızlığının olmaması, istihdam olanaklarına erişimde sınırlılıklar gibi ekonomik faktörler ile karar alma mekanizmalarında ve yasal düzeyde kadın-erkek eşitliğinin sağlanamamış olması şiddetin ortaya çıkmasını etkileyen temel faktörlerdir. Bu nedenle şiddetin ortadan kaldırılması, kapsamlı ve eşgüdümlü politikalar gerektirmektedir. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından kabul edilen karda ilk defa; kadına yönelik şiddetin kadınlar ve erkekler arasındaki tarihi eşitsiz ilişkilerden doğduğu, kadına yönelik şiddetin kadınların her türlü insan haklarını ve temel özgürlüklerini kullanmaktan mahrum bıraktığı, kadınların kapasitesini geliştirebilmeleri için büyük bir engel yarattığı kabul edilmiştir. Yine taraf devletlere yükümlülük getiren ve bu alanda bağlayıcılığa sahip tek Sözleşme olan “Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul

Sözleşmesi)” kadına yönelik şiddeti bir insan hakları sorunu olarak görmektedir. Sözleşme’de kadına yönelik şiddetin, erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm aracı olduğu ve kadınları ikincilleştirip gelişmelerini engellediği ve bunun da kadın ve erkek arasındaki güç eşitsizliğiyle ilgili olduğu belirtilmektedir. Bir insan hakkı ihlali olarak “kadına yönelik şiddet” olgusu, uzun yıllar boyunca özel yaşam ve aile mahremiyeti içerisinde algılanmış, bu nedenle de gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde insan hakları gündemine geç girmiştir. Uluslararası düzeyde 1980’li yıllarla birlikte görünürlük kazanmaya başlayan bu olgu, 1990’lardan itibaren toplumsal bir sorun ve bir insan hakkı meselesi olarak görülmeye başlanmıştır. 1991 yılında, BM Ekonomik ve Sosyal Haklar Komisyonu ve Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) tarafından, kadına yönelik şiddetin önemli bir problem olduğunun altı çizilmiştir. Bu vurgunun devamında Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi), 19 No’lu Tavsiye Kararı’nda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, “bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet” olarak tarif edilmiştir. Bu şiddet, “kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları” kapsamaktadır. Kadına yönelik şiddet kavramı, uluslararası insan hakları hukuku alanında ilk kez 1993 yılında “Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri”de tanımlanmıştır. Bu çerçevede, kadına yönelik şiddet, “İster kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.” şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca Bildiri’de azınlık gruplara dahil olan kadınlar, yerli kadınlar, mülteci kadınlar, göçmen kadınlar, kırsal bölgelerde veya uygarlığa uzak topluluklarda yaşayan

kadınlar, bakıma muhtaç kadınlar, ceza veya tutukevlerindeki kadınlar, kız çocukları, CEDAW 19 Sayılı Tavsiye Kararı, (1992),http://kadininstatusu.aile.gov.tr/kaynak/ulusarasibelgeler_kuruluslar/uluslararası-belgeler (Erişim tarihi 05.09.2015) KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE ULUSAL EYLEM PLANI (2016-2020) KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ engelli kadınlar, yaşlı kadınlar ve bazı kadın gruplarının şiddete karşı savunmasız buldukları da özel olarak vurgulanmıştır. 2011 yılında ülkemiz tarafından imzalanan ve onaylanan ve onaylayan ülkeler bakımından 1 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi'nde ise kadına yönelik şiddet, "Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir." biçiminde tanımlanmıştır. İstanbul Sözleşmesi'ne uygun olarak hazırlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da kadına yönelik şiddet, "kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlali yol açan ve bu Kanun'da şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış" olarak tanımlanmıştır.

2.1. FİZİKSEL ŞİDDET

Bedenimize yönelik her türlü saldırıdır. Fiziksel şiddetin en çok karşılaşılanları şunlardır;

İtip kakmak tokatlamak, tekmelemek, yumruklamak, saçını çekmek, kolunu bükmek, boğazını sıkmak, bağlamak, sert bir cisim atmak, Kesici / vurucu aletle veya yakıcı madde (kaynar su, sigara, kezzap, vb) ile bedene zarar vermek, yakınlarına eşyalara zarar vermek, Sağlık hizmeti almasına engel olmak, Sağlıksız koşullarda yaşatmak, İntihara zorlamak, Öldürmek, Düşük yapmasına neden olmak Sıkıştırmak, kilitlemek, tehlikeli yerlerde yalnız bırakmak, korktuğu şeyle yalnız bırakmak.

2.2. CİNSEL ŞİDDET:

Tanıdığımız veya tanımadığımız herhangi bir kişinin, rızamız olmaksızın ev ya da işyeri dâhil herhangi bir ortamda bize karşı cinsel içerikli eylemde bulunması ya da buna kalkışması, istenmeyen cinsel ifadeler kullanması ya da baskı yoluyla cinselliğimiz üzerinde dayatmada bulunması cinsel şiddettir. Cinsel şiddet bazen hiç tanımadığımız biri tarafından, çoğu zamansa evde, iş yerinde ya da arkadaş ortamında tanıdığımız kişilerce uygulanır. Tanıdığımız birinin uyguladığı cinsel şiddeti fark etmekte zorlanabiliriz. Cinsel şiddeti daha iyi tanımlayabilmek için şu örneklerden yararlanabiliriz; Bizi istemediğimiz yerde ve istemediğimiz zamanda cinsel ilişkiye zorlamak. İstemediğimiz her türlü cinsel eylem. Sözlü olarak.

Cinsel içerikli şakalar teklifler görseller izletmek. Tecavüz etmek, zorla ilaç alkol uyuşturucu madde kullanarak cinsel ilişkiye zorlamak. Cinsel organa zarar vermek. Çocuk doğurmaya veya doğurmamaya zorlamak. Zorla Fuhuş yaptırmak.

2.3- PSİKOLOJİK ŞİDDET

Psikolojik şiddet gözle görünür izler bırakmaz; bu, onun önemsiz olduğu anlamına gelmez. Çünkü psikolojik şiddet ruh sağlığımızda ve duygularımızda derin izler bırakabilir.

Özellikle psikolojik şiddetin ardından diğer şiddet türleri de gelir. Bu nedenle aşağıdaki örneklerde bir kaçını yaşadığınızda sürekli hale gelmesine izin vermeden mutlaka içinde bulunduğumuz durumdan kurtulmak için yollar aramalıyız.

Psikolojik Şiddetin en çok görülen örnekleri

Yalnızken veya başkalarının yanında bağırarak, hakaret etmek, küfretmek, aşağılamak, küçümsemek. Tehdit etmek kadına veya çocuklarına ailesine zarar vermek ölümle tehdit etmek. Kendine zarar vermekle ve Çocuklarını elinden almakla göstermemekle tehdit etmek. Şantaj yapmak, Kıyafetine karışmak, nereye gittiğini kontrol etmek kimin görüşeceğine karar vermek, kıskançlık bahanesiyle sürekli kontrol altında tutmak.

Arkadaşlarımızla/ailemizle/yakınlarımızla ilişkilerimizi sınırlamak (izole ederek yalnızlaşmamıza neden olmak). Kendimizi geliştirmemize engel olmak. Yaşadığımız şiddetin sorumlusu olarak yine bizi göstererek suçlamak. Kilit altında tutmak. Ailesiyle oturmaya zorlamak Ailede alınacak ekonomik kararları tek başına almak eşit söz hakkını kullanırmamak.

2.4. EKONOMİK ŞİDDET

Yaşamımızı sürdürebilmek için ihtiyaç duyduğumuz ekonomik olanaklardan yararlanmamız, ekonomik imkanları ve paranın bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak sürekli kullanılmasına ekonomik şiddet denir.

Bu şiddetin örnekleri aşağıdadır:

- Çalışmamıza engel olmak.
- İstemediğimiz işte zorla çalıştırmak kazandığına el koymak,
- Maaş kartını elinden almak
- Para vermemek, kısıtlı para vermek, az para verip çok şey istemek.
- Kadının parasına ve mallarına el koymak.
- İş hayatını engelleyecek kısıtlamalar getirmek (kurslara, toplantılara, iş gezilerine) katılmasına engel olmak).
- İşten atılmasına neden olmak.
- Borç aldirmek, Kredi çektirmek, kefil yapmak, ortak mallara zarar vermek.
- Miras payımızı erkek akrabamıza vermemiz için baskı yapmak.

2.5. KADIN TİCARETİ

Kadın ticareti bir suç ve kadına yönelik şiddetin en ağırıdır. Biz kadınların insan tacirleri tarafından zorla çalıştırılmamız, hizmet ettirilmemiz, fuhuş yaptırılmamız, özgürlüğümüzün kısıtlaması veya vücudumuzdaki organları vermemiz için tehdit, baskı, zor kullanılarak veya çaresizliğimizden yararlanma ve aldatma ile kaçırılarak ülke dışına ya da ülke içinde başka bir yere götürülmemiz ve bulundurulmamız kadın ticaretidir.

Bazen fiziksel şiddet kullanılarak, bazen bize veya yakınlarımıza, bizim ya da yakınlarımızın eşyalarına zarar verilmesi, özel fotoğraf veya görüntülerimizin yayınlanması ya da özel bilgilerimizin ifşa edilmesi ile tehdit edilebiliriz. İnsan tacirleri kimi zaman iş bulma veya evlenme vaadi, manken ya da sanatçı yapılacağımız vaadiyle de karşımıza çıkabilir. Kimi zamansa işsiz, yoksul veya ağır bir borç yükü altında olanlarımız ya da engelli olanlarımızın zor durumundan yararlanırlar. Bu şiddeti uygulayanlar kimi zaman üzerimizde denetim kurmaya çalışan babamız, patronumuz, ustamız, erkek arkadaşımız gibi yakınımızdaki kişiler olabilir.

Yasal evlilik yaşı olan on sekizden küçük çocukların evlilik adı altında bir arada yaşamaya zorlanması uluslararası sözleşmelere göre kadın ticaretidir. Bu tür birlikteliklere aracı olanlar ve bu tür birlikteliklere çocukları zorlayanlar Ceza Yasasının 80. maddesine göre insan ticareti suçunu işlemiş olurlar. Yasal evlilik yaşı olan on sekizden büyük kadınların zorla ve para karşılığı evlendirilmesi de uluslararası sözleşmelere göre kadın ticaretidir.

2.6. FLÖRT ŞİDDETI

Sevgilimiz/partnerimiz olan kişinin bize karşı fiziksel, cinsel, psikolojik ve dijital şiddet içeren davranışlarda bulunması flört şiddeti olarak tanımlanır. Sevgilimiz/partnerimiz olan kişi bu yollar aracılığıyla üzerimizde egemenlik kurmayı ve bizi kendisine ve ilişkiye bağımlı kılmayı, kontrol etmeyi amaçlar. Flört ilişkilerinin başladığı 13-23 yaş aralığında yaşanan ilişkilerde rastlanan şiddet türüdür.

Aşağıdaki örnekler bize yardımcı olabilir:

- Sevgilisinde korku uyandıracak, onun kendine olan güvenini ve saygısını zedeleyecek konuşmalar.
  - Başkalarının önünde küçük düşürme, isim takıp alay etme, aşağılama, iftira, hakaret, küfür etme, ne yapması, ne giymesi gerektiğini söyleme.
  - Koruma” veya “namus” bahanesi ile müdahale etme
- Kıskançlık davranışı;
- Cinsel ilişki ya da yakınlık kurmak için zorlama; zorla öpme; istenmediği halde cinsel ilişki kurmak için ısrar etme; alkol ve benzeri madde etkisi ile veya başka bir nedenle bilincimiz yerinde olmadığı zamanlarda cinsel birliktelik kurma.

2.7. DİJİTAL ŞİDDET

İnternet, cep telefonları vb. dijital medya araçlarıyla sürekli takip edilmemiz ve psikolojik, cinsel veya ekonomik zarar vermeyi amaçlayan saldırılar dijital şiddet olarak ayrıca adlandırılır.

DİJİTAL ŞİDDETİN EN SIK KARŞILAŞILAN ÖRNEKLERİ ŞUNLARDIR

İnternet veya cep telefonundan sürekli mesaj göndermek, aramak; cevap vermemizi yer bildirimini yapmamızı, internet / telefon operatörleri üzerinden fotoğraf göndermemizi istemek, bu

şekilde takip etmek, kontrol etmek veya görüntülerimizi zorla çekmek, İznimiz olmadan internet üzerinden yaymak veya yaymakla tehdit etmek. E-posta ve sosyal medya hesaplarımızı kontrol etmek.

Sosyal medya paylaşım sitelerinde bizi küçük düşüren hakaret ve nefret içeren yorumlarda bulunmak. Web sitemizi, e-postamızı ele geçirmek; adımıza internette sahte hesap açmak. Cinsel içerikli mesajlar paylaşmak Özel yaşamımızı, görüşlerimizi başkalarıyla paylaşmak.

2.8. MOBBİNG (Yıldırma)

İş yerinde bir veya birden fazla kişi tarafından diğer kişi ya da kişilere üstleri, eşit düzeyde çalışanlar ya da astları tarafından sistematik biçimde uygulanan her tür kötü muamele, tehdit, şiddet, aşağılama vb. davranışlara mobbing ya da diğer bir deyişle yıldırma denir. Örneğin, işverenimizin diğer çalışanlardan farklı olarak bizi sürekli eleştirmesi, düzenli olarak zor işleri bize vermesi, sürekli olarak mesaiye kalmamızı istemesi ve kalamadığımızda ya da işler yetişmediğinde diğer çalışanların önünde aşağılaması gibi davranışlar mobbing oluşturur. Mobbing çoğu zaman mobbing uygulayan kişinin cinsel ya da başka bir isteğini reddetmemiz üzerine başlar. Bu kişi intikam duygularıyla bizi yıldırma için mobbing uygulamaya başlayabilir. Ancak bazen de hiçbir neden olmadan sadece kadın olduğumuz için bu tür davranışlara maruz kalabiliriz.

2.9. ISRARLI TAKİP

Kişinin kendi güvendiğinden korku duymasına neden olacak şekilde sürekli telefon ile aramak, kısa mesaj veya e-posta göndermek, sosyal medya yolu ile takip etmek, istemediği halde hediye göndermek.

3- Kadına Yönelik Şiddet Döngüsü

Maruz kaldığımız şiddet genellikle üç aşamalı kısır bir döngüyü içerir ve eğer bir noktasında kıramazsak çoğalarak devam eder.

Birinci Aşama (Gerginlik Evresi): Erkek çeşitli nedenlerle gerginlik yaratır, kıskançlık davranışı sergiler, kavga çıkartır, en basit konular dahi kavgaya dönüşür. Kadını kontrol altında tutmaya çalışır; istediği gibi davranmadığında ise tehdit eder. Kadın durumu kontrol edebileceğini düşünür, gerginliği azaltmaya çalışır; ancak gerginlik gittikçe artar.

İkinci Aşama (Şiddet Evresi): Fiziksel veya cinsel şiddetin görüldüğü aşamadır. Erkek fiziksel veya cinsel şiddet uygular, hemen arkasından bahaneler uydurur; uyguladığı şiddet nedeniyle başkalarını ve kadını suçlar. Bu süreçte şiddet tokat veya tartaklama şeklinde görülebileceği gibi, yaralama ve cinayete kadar gidebilir. Kadın şiddet karşısında kendini korumaya ve erkeği sakinleştirmeye çalışır; ancak bu mümkün olmaz. Kadın kendisi ve varsa çocukları için şiddeti en az zararlarla atlattırma çalışır.

Üçüncü Aşama (Balayı/Uzlaşma Evresi): Erkek özür diler, yaptıklarını telafi etmeye çalışır, hediyeler alır. Gerilim azalır, erkek bir daha asla yapmayacağına dair sözler verir. Ancak bu aşama uzun sürmez; erkek bir süre sonra tekrar gerilim yaratır ve döngünün başına, dönülür. Şiddetin uzun yıllar devam ettiği ilişkilerde ise üçüncü aşamanın artık yaşanmadığı görülebilir.

4- Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Etkileri

Kadınlar üzerinde birçok farklı etkisi olmakla birlikte, kadına yönelik erkek şiddeti yaralanma ve ölümlere yol açan nedenlerin başında gelir. Kadına yönelik şiddetin etkilerini her kadın farklı şekilde ve yoğunlukta yaşayabilir. Bazı ortak ve en çok rastlanan etkileri şöyle sıralayabilir:

Psikolojik Etkiler: Utanma, suçluluk, korku, öfke, endişe, yalnızlık hissi, başarısızlık hissi, yetersizlik hissi, insanlara güvenmekte zorluk çekme, değersizlik hissi, düşük özgüven, istismarı önemsememe veya inkar etme, kendinden memnun olmama, kaygı, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, konsantrasyon güçlüğü, intihar fikri ve girişimi, kendine zarar verme, öfke patlamaları.

Fiziksel Etkiler: Yaralanma, sakatlık, yeme ve uyku bozuklukları, fiziksel şiddet nedeniyle oluşan rahatsızlıklar (kronik ağrılar, geçici felç, kemik kırılması, çürükler, sağırılık vb.), bayılma, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, alkol ve madde bağımlılığı, sağlık sorunlarının ihmal edilmesi, ölüm, kürtaj, artan düşük ve ölü doğum oranları, istemediği sayıda çocuk sahibi olma.

Toplumsal Etkiler: Toplumsal izolasyon, erken evlilik, erken anne olma, anne ve bebek kaybı, ciddi oranda okul ve iş devamsızlıkları, okul ve iş kayıpları, ekonomik zarar (iş göremez durumda olmak), şiddetin bir sonucu olarak yoksullaşma, bozulan aile ilişkileri, çocukların fiziksel, duygusal ve toplumsal ihtiyaçlarına yeterli düzeyde cevap verememek.

5- Şiddetten Uzaklaşmak Neden Zordur?

2014 yılında Hacettepe Üniversitesi tarafından tüm Türkiye'de gerçekleştirilen "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", şiddete maruz kalan kadınların %44'ünün yaşadıklarından hiç kimseye bahsetmediğini ve şiddetle tek başına mücadele etmeye çalıştığını gösteriyor.

Kimseye anlatmamanın ardındaki sebepler arasında utanmak, suçlanacağını düşünmek, yaşadığı şeyin şiddet olduğunu fark edememek, şiddeti hak ettiğine inanmak, kimsenin kendisine inanmayacağını ya da inansa bile önemsemeyeceğini düşünmek, anlattığı anlaşılırsa şiddetin artacağından korkmak, tekrar yaşanmayacağını umut etmek yer alıyor.

Kadınların maruz kaldıkları şiddete karşı verdikleri tepkiler, içinde buldukları koşullara ve şiddetin düzeyine göre değişebilir. Yaşadığımız toplum tarafından hayatımız boyunca bize öğretilen yargıların etkisiyle gelişen suçluluk duygusu ve şiddeti hak ettiğine inanma gibi düşünceler bizi engelleyebilir. Ayrıca şiddet içeren her ilişki sadece şiddet eylemlerinden oluşmayabilir.

İlişkide iyi ve kötü dönemlerin birbirini izlemesi sevgi ve nefret duygularını benzer yoğunlukta hissetmemize neden olabilir. Bu da şiddet ilişkisinden uzaklaşmayı zorlaştırabilir. Ayrıca tepki vermeme, küsme, susma, cinsel ilişkiden kaçınma gibi tepkiler, pasif direniş tepkileri olarak da görülebilir.

6- Kadına Yönelik Şiddet Hakkında Yanlış İnanışlar

Kadına yönelik şiddete dair toplumda yaygın olarak görülen bazı yanlış inanışların şiddeti meşrulaştıran, şiddete maruz kalan kadınları ise yalnızlaştıran etkileri olduğunu gözlemliyoruz. Bu yanlış inanışlara dair bilgi sahibi olmak ve nerede olursa olsun karşılaştığımızda itiraz etmek kadına yönelik şiddetle mücadelenin önemli bir parçasıdır. Aşağıda en yaygın bazı yanlış inanışlara örnekleri görebilirsiniz:

“Eğitimsiz/işsiz/yoksul erkekler şiddet uygular.”

2014 yılında gerçekleştirilen “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”na göre, yüksek refah düzeyine sahip hanelerde fiziksel veya cinsel şiddet oranı % 31’dir. Yani refah düzeyi yüksek her üç erkekten biri fiziksel veya cinsel şiddet uyguluyor ki, bu oran hiç düşük değildir. Aynı grupta psikolojik şiddet uygulama oranı ise % 41,4 ile daha da fazladır. “Erkekleri yetiştiren annelerdir. Şiddet uygulamalarının nedeni de bu yetiştirme tarzıdır.”

Bu söylem, ailede babanın rolünü görmezden gelen, çocuk yetiştirmeyi yalnızca annelerin görevi olarak görerek şiddetin sorumluluğunu yine kadınların üzerine yükleyen suçlayıcı bir söylemdir. Çocuklar aile içinde anne ve babanın ilişkisini görerek büyür ve en çok da bu gözlemlerinden öğrenirler. Ayrıca yaşam boyu anne ve babadan başka, ailedeki diğer erkekler, asker ve polis gibi eril şiddetin simgesi olan modeller, şiddet içerikli bilgisayar oyunları, medyanın etkisi vs. göz ardı edilmemelidir.

Her çocuk toplum içinde var olur ve erkek egemen sistemin söylemlerinden ve değerlerinden etkilenir. Şiddet uygulamanın sorumluluğunun tamamen uygulayan erkeğe ait olduğu ise unutulmamalıdır.

“Şiddet uygulayan erkeklerin önemli psikolojik sorunları vardır.”

Yoğun düzeyde şiddet uygulayan erkeklerin sınırlı sayıdaki bir kısmında psikolojik/psikiyatrik sorunlar olabiliyor, ancak bu durum kadına yönelik şiddetin gerekçesi değildir. Zira kadınların da önemli psikolojik / psikiyatrik sorunları olmakla birlikte çoğunlukla erkeklere şiddet uygulamıyorlar. Ayrıca şiddet uygulayan erkeklerin çoğunun psikolojik sorunu olmayan sıradan erkekler olduğunu biliyoruz. Zaten kadına yönelik şiddetin gerek ülkemizdeki, gerekse dünyadaki yaygınlığı göz önünde bulundurulduğunda bu kadar çok sayıdaki şiddet uygulayan erkeğin psikolojik/psikiyatrik sorunları olduğunu ileri sürmek gerçekçi değildir.

“Alkol, şiddetin en önemli nedenidir.”

Yapılan araştırmalar alkolün, şiddet uygulama konusunda erkeğe cesaret verebildiğini, şiddeti tetikleyebildiğini ancak şiddetin nedeni olmadığını gösteriyor. Zira her alkol alan erkek kadına şiddet uygulamıyor, ayrıca hiç alkol almayan erkekler de şiddet uygulayabiliyor.

“Aile içinde kadına uygulanan şiddet sadece o ailenin sorunudur, kimseyi ilgilendirmez.”

Kadına yönelik şiddet pek çok kadının sakat kalmasına, ölmesine, eğitimden yoksun kalmasına neden oluyor. Tüm bunlar hem toplum sağlığını hem de ülkenin ekonomik ve sosyal gelişimini etkiliyor. Dolayısıyla aile içinde kadına yönelik şiddet sadece ailevi bir sorun değil, başta kadınları etkileyen ciddi bir toplumsal sorundur. Şiddet hangi koşulda uygulanırsa uygulansın, suçtur ve kamusal düzeyde de mücadele edilmelidir.

“Kadınları en çok kadınlar ezer.”

“Kayınvalide-gelin” ilişkisi bu konuda en çok verilen örnektir. Yıllar boyunca ezilerek güçsüzleştirilen kadınların, doğurganlık dönemlerinin sonunda oğulları üzerinden güç kazanması ve bu gücü kendisinden “zayıf” bir kadın üzerinde uygulayabilmesi, erkek egemenliğinin yarattığı bir sonuçtur. Bu durum gerek özel, gerekse kamusal alanda kadınların yaygın biçimde erkeklerden ve erkek egemen sistemden şiddet gördükleri gerçeğini değiştirmez.

“Kadın şiddet görmüşse bunu hak etmiştir.”

Bu söylem, kadının erkeğe göre ikincil konumda olduğunu, erkeğe itaat etmesi gerektiğini, itaat etmediğinde ise cezalandırılabilceğini savunan bir bakıştır. Ancak eşitler arasındaki ilişkilerde itaat zorunluluğu ve cezalandırma olamaz, dolayısıyla erkeğin kadına şiddet uygulama hakkı yoktur. Kadınların şiddete maruz kalmalarına rağmen uzun yıllar bu ortamdan ayrılamamaları, şiddeti hak ettikleri şeklinde yorumlanabiliyor. Hâlbuki şiddet gören kadının bu ortamdan ayrılamamasının ekonomik bağımlılıktan, toplumsal baskılara, kocasının tehditlerinden, yetersiz destek mekanizmalarına kadar birçok sebebi vardır. Şiddetin bir suç olduğu daima göz önünde bulundurulmalı, kadınların hiç bir koşulda şiddeti hak etmeyeceği unutulmamalıdır.

7- Şiddete Maruz Kaldığımızda Ne Yapabiliriz?

Şiddete maruz kaldığımızda yararlanabileceğimiz yasal haklarımıza, destek alabileceğimiz kurum/kuruluşlara ve başvuru yaparken dikkat etmemiz gerekenlere dair detaylı bilgiyi Kapadokya Kadın Dayanışma Derneğinden ve “**Haklarım Ulaşıyorum**” **Kitapçığı**’ndan öğrenebilirsiniz.

Şiddete maruz kaldığımızda kendi güvenliğimizi ve varsa çocuklarımızın güvenliğini hızlıca sağlayabilmemiz amacıyla alabileceğimiz önlemlere ve destek için başvuracağımız danışmanlığı KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ’nden öğrenebilirsiniz.

Ayrıca İçişleri Bakanlığının yeni uygulaması KADES

KADES NEDİR?

Kadın Destek Uygulaması (KADES)

KADES, kadınların ve çocukların maruz kaldığı şiddet, taciz gibi kötü eylemleri birazda olsun engellemek adına kullanıcılara sunulmuş resmi bir uygulamadır. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış ve acil durumlarda ilk aklınıza gelecek acil müdahale uygulamasıdır.

KADES uygulaması, son yıllarda giderek artan kadına şiddet olaylarının önüne geçebilmek ve kadınlara yardım edebilmek amacıyla geliştirilmiş. Eşinden veya bir başkasından şiddet gören ya da şiddete maruz kalma ihtimali olan kadınlar, akıllı telefonları üzerinden yapacakları ihbarlarda hızlı bir şekilde bu iş için kurulan Kadın Acil Destek İhbar Sistemi’ne ulaşabiliyorlar.

Akıllı telefon kullanıcısı bir kadının, Google Play Store ve Apple Store uygulamasından indireceği “Kadın Destek Uygulamasını (KADES)”, T.C. Kimlik Numarasını girerek ve sonrasında EGM serverlarından gelen aktivasyon kodu ile aktif hale getirebileceği uygulama ile aile içi ve kadına yönelik Şiddet mağduru kadınların acil durumlarda cihaz konum bilgisini açarak bir tuŐla 155 Polis İmdat Acil ağrı Merkezine ulaŐarak, yardım çağrısının yapıldığı olay yerine en yakın ekip veya devriyenin sevk edilerek olaya müdahalesi sağlanacaktır.

8- ANAYASA

Anayasada EŞitlik düzenlemesi Madde 10

Kadın ve Erkek kanun önünde eŐittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.

Devlet bu eşitliği fiilen sağlamakla yükümlüdür.

Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

9- ANAYASAL DÜZENLEMELER

6284 SAYILI YASA AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN

Şiddete uğrayan veya uğrama tehlikesi bulunan kadın, ocuk, aile bireyi ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarını korumak ve sayılan kişilere karşı Şiddeti önlemek ve tanımlı mağdurları ve suların cezalandırılmalarını sağlamak.

6284 SAYILI YASA KAPSAMINDA herhangi bir şiddet eyleminin gerçekleşmesini müteakiben başlatılan cezaî işlemlerde kültür, gelenek, din, görenek veya sözde "namus"un bu eylemlerin gerekçesi olarak kabul "edilmemesini" sağlamak, Bu tedbirler özellikle, mağdurun kültürel, dini, sosyal veya geleneksel olarak kabul gören uygun davranış normlarını veya törelerini ihlal ettiği iddialarını da içermektedir. Belirtilen eylemlerden birini gerçekleştirmesi için herhangi bir kimseyi veya bir çocuğu azmettirmenin işlenen eylem için söz konusu kişinin cezaî sorumluluğunu azaltmamasını sağlamak üzere gerekli hukukî veya diğer tedbirler de uygulamak üzere çıkarılmıştır.

10- ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

KADINLARA YÖNELİK HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİ (CEDAW):

Birleşmiş Milletlerin "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi"

CEDAW'IN İLKELERİ

- Kadınlara karşı ayrımcılık, Hukuki Alanda Tedbir Alma Yükümlülüğü,
- Siyasal, Ekonomik ve Kültürel Alanda Önlem Alma Yükümlülüğü,
  - Geçici Önlem Alma Yükümlülüğü,
  - Önyargılar ve Geleneklerin Ortadan Kaldırılması,
  - Kadın Ticaretinin Yasaklanması,
  - Eşit Temsil ve Eşit Katılımın Sağlanması,
  - Hükümet Temsil Hakkı,
  - Eğitim Hakkı,
  - Çalışma Hakkı,
  - Sağlık Hakkı,
  - Ekonomik ve Sosyal Yaşamın Diğer Alanlarındaki Haklar,
  - Kırsal Alanda Kadınların Hakkı,
  - Hukuk Önünde Eşitlik,
  - Evlenme ve Aile İlişkileri Alanındaki Haklar.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

KADINLARA YÖNELİK ŞİDDET VE AİLE İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE BUNLARLA MÜCADELEYE İLİŞKİN AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİ

Sözleşme kadınların her türlü şiddetten korumayı ve kadınlara yönelik şiddet ve ev içi şiddeti önlemeyi, kovuşturmayı ve ortadan kaldırmayı ve kadın erkek arasında somut eşitliği teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Sözleşme ayırım gözetmeksizin Şiddete maruz tüm kadınlara uygulanır.

Taraf Devletler Sözleşme Hükümlerini uygulamakla yükümlüdür. Taraf devletler gereken özeni göstermekle yükümlüdür.

Sözleşmeye göre Devletin 4 ana başlıkta önlemler alması ve politikalar geliştirmesi gerekmektedir.

Önleme, Koruma, Kovuşturma (Yargılama), Bütüncül politikalar geliştirme

NOT: 2017 yılına kadar 45 ülke bu uluslararası sözleşmeyi imzaladı 27 ülkede uygulanmakta 11 Mayıs 2011 de Türkiye ilk imzalayan ülkedir. TBMM Tarafından 14 Mart 2014 tarihinde kabul edilmiştir.

ŞİDDETE UĞRADIĞINIZDA BAŐVURACAĐINIZ TELEFON NUMARALARI VE YETKİLİ KURUMLAR

- Polis Merkezleri
155
- Jandarma
156
- Cumhuriyet BaŐsavcılıĐı ve Aile Mahkemeleri:
+90 384 213 30 40
- Sağlık KuruluŐları İl sağlık M¼d¼rl¼Đ¼:
+90 384 213 11 10
- Nevşehir Şiddet ¼nleme ve İzleme Merkezi:
+90 384 213 38 21
- Sosyal Destek Hattı
(Aile, Kadın, ¼ocuk, Yaşlı Destek Hattı (7/24 Saat)
Alo 183
- Yabancılar ve İnsan Ticareti Mağdurları i¼in:
Alo 157
- Kapadokya Kadın Dayanışma Derneği:
+90 530 349 55 37

KADIN DANIŞMA MERKEZİ

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Yeni Mah. Lale Cad. Yaylaklı İşhanı No: 16 Kat: 2 7
Nevşehir Tel: 0384 212 74 85
Gsm: 0530 349 55 37